

Gemeente **Heerde**

2. Ruimte, ondernemen en wonen

→ www.heerde.nl

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de Omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen Omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De Omgevingsvisie maken we samen.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting incl wijz	Bij en aframing 2023	Bij en aframing 2024	Bij en aframing 2025	Bij en aframing 2026	Bij en aframing 2027
Lasten							
Duurzaamheid	331.684	153.135	345.855	348.993	352.130	0	0
Riolering	1.275.096	1.249.643	0	0	0	0	0
Reiniging afval	1.606.934	1.608.073	0	0	0	0	0
Begraven	458.311	430.677	0	0	0	0	0
Economie	358.567	300.919	24.000	0	0	0	0
Toerisme en recreatie	473.080	422.868	0	44.700	7.500	7.500	7.500
Bouwen en Wonen	1.316.840	1.140.476	68.421	46.970	56.448	67.846	73.343
Ruimtelijke ontwikkeling	687.296	552.521	56.784	141.798	16.798	16.798	16.798
Grondbedrijf	685.088	61.619	0	0	0	0	0
Gemeentelijke accommodaties	1.433.546	1.926.042	48.000	-20.390	-20.390	-20.390	-20.390
Beheer en onderhoud	4.565.030	4.931.100	359.700	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Verkeer en vervoer	169.826	181.766	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	13.361.298	12.958.839	902.760	542.071	392.486	51.754	57.251
Baten							
Duurzaamheid	-61.657	0	-345.855	-348.993	-352.130	0	0
Riolering	-1.516.269	-1.560.883	0	0	0	0	0
Reiniging afval	-1.985.890	-1.974.886	0	0	0	0	0
Begraven	-619.088	-582.351	0	0	0	0	0
Economie	-19.907	-24.440	0	0	0	0	0
Toerisme en recreatie	-70.161	-21.587	0	0	0	0	0
Bouwen en Wonen	-639.705	-347.569	-162.000	0	0	0	0
Ruimtelijke ontwikkeling	-74.217	-113.630	0	0	0	0	0
Grondbedrijf	-802.396	-304.113	-109.000	0	0	0	0
Gemeentelijke accommodaties	-662.381	-743.808	-236.843	78.157	78.157	78.157	78.157
Beheer en onderhoud	-656.348	-583.764	-69.700	20.000	20.000	20.000	20.000
Verkeer en vervoer	-316	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	-7.108.334	-6.257.031	-923.398	-250.836	-253.973	98.157	98.157
Resultaat	6.252.964	6.701.808	-20.638	291.235	138.513	149.911	155.408

Financiële toelichting op programma (Openbare)ruimte, ondernemen en wonen

Lasten

Bij het programma **(Openbare) ruimte, ondernemen en wonen** worden de uitgaven voor 2023 met **€903.000,-** verhoogd. Voor de jaren erna is de budgetbijstelling **€542.000,-** (2024) aflopend naar **€57.000,-** in 2027. De grootste budgetaanpassingen zijn hieronder toegelicht.

Klimaat- en energiebeleid

Van het rijk wordt er voor de jaren 2023-2025 gemiddeld €350.000,- ontvangen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (zogenaamde Jetten-gelden). Dit geld wordt voor dit doel in deze jaren ingezet (2).

Centrummanager

Het college heeft besloten om voor de periode van 1 jaar een centrummanager aan te stellen. Deze centrummanager fungeert als verbinder tussen de gemeente en de Ondernemers Vereniging Heerde en ontzorgt en ondersteunt de ondernemers, die een zware Corona-periode achter de rug hebben, in het centrum. De kosten hiervoor bedragen incidenteel €48.000,-. De helft van deze kosten wordt door de Provincie Gelderland betaald; de resterende €24.000,- wordt gedekt uit de reserve Corona (2).

Bijdrage Omgevingsdienst

Het budget voor de ODNV is bijgesteld conform de Begroting 2024-2027 van deze organisatie en stijgt structureel van €44.000,- in 2024 naar €70.000,- in 2027. Indexeringen en meerkosten gerelateerd aan het upgraden van de organisatie veroorzaken deze kostenstijging (1).

Bouwen en wonen

Voor het jaar 2023 wordt er budget aangevraagd om het 'rood-voor-rood' beleid te actualiseren (inhuur externe kennis). Voor 2024 staat de actualisatie van het sterk verouderde welstandsbeleid op de planning. Ook hiervoor is €25.000,- geraamd. Voor het opstellen van een programma biodiversiteit en het starten met de gebiedsontwikkeling Kerkdijk-Borchgraverweg moet eveneens extern worden ingehuurd. De kosten van deze beide projecten worden ingeschat op €50.000,- en staan gepand voor 2024 (4).

Onderhoud wegen

In 2022 is het groot onderhoud voor de wegen opnieuw aanbesteed. Door de forse prijsstijging van energie en materiaal is er voor 2023 €280.000,- extra budget nodig om het onderhoudsniveau op het vastgestelde niveau C te houden. Voor de jaren erna is er nog geen budget bijgeraamd omdat er nog teveel onzekerheid bestaat over de prijsontwikkeling (3).

Parkeerbijdrage

Van een ontwikkelaar is in 2023 een parkeerbijdrage van €90.000,- ontvangen. Deze bijdrage is doorgezet naar een voorziening en wordt op een later moment gebruikt om (nieuwe) parkeerplekken te realiseren (2).

Baten

De inkomsten zijn bij dit programma in 2023 **€923.000,-** hoger. In 2024 en 2025 resteert hiervan nog ruim **€250.000,-**, voor de jaren erna zijn de inkomsten **€98.000,-** lager dan de oorspronkelijke raming. Hieronder volgt een toelichting op deze afwijkingen.

Incidentele meevallers

Voor het jaar 2023 zijn er binnen dit programma drie (hogere) ontvangsten met een totaal voordeel van €586.000,-. In april is Het Honk verkocht voor €315.000,-. De bijgestelde Meerjaren Prognose Grondexploitatie (MPG) geeft voor dit jaar een verwachte winst van €309.000,-. In de begroting was rekening gehouden met een winst van €200.000,-; dit is een extra voordeel van □€109.000,-. Tenslotte is bij de raming voor 2023 rekening gehouden met het feit dat de Omgevingswet op 1 januari 2023 in werking zou treden met als gevolg substantieel lagere legesinkomsten. Nu de datum van

invoering tot 1 januari 2024 is doorgeschoven kunnen de legesinkomsten met €162.000,- worden verhoogd (3).

Klimaat- en energiebeleid

Zoals ook al aangegeven bij de lasten is er van het rijk voor de jaren 2023-2025 gemiddeld €350.000,- ontvangen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Zowel de uitgaven als de inkomsten hiervan zijn bij dit programma opgenomen (2).

Lagere huurinkomsten

De huurinkomsten voor De Heerd als De Rhijnsberg zijn te hoog geraamd; deze inkomsten moeten structureel met €80.000,- worden bijgesteld. Bijgestelde/lagere huurprijzen en (tijdelijke) leegstand zijn hiervan de oorzaken (3).

Parkeerbijdrage

Zowel de ontvangsten van □€90.000,- voor de parkeerbijdrage als de doorstorting van dit geld naar de voorziening (lasten) zijn bij dit programma verwerkt (2).